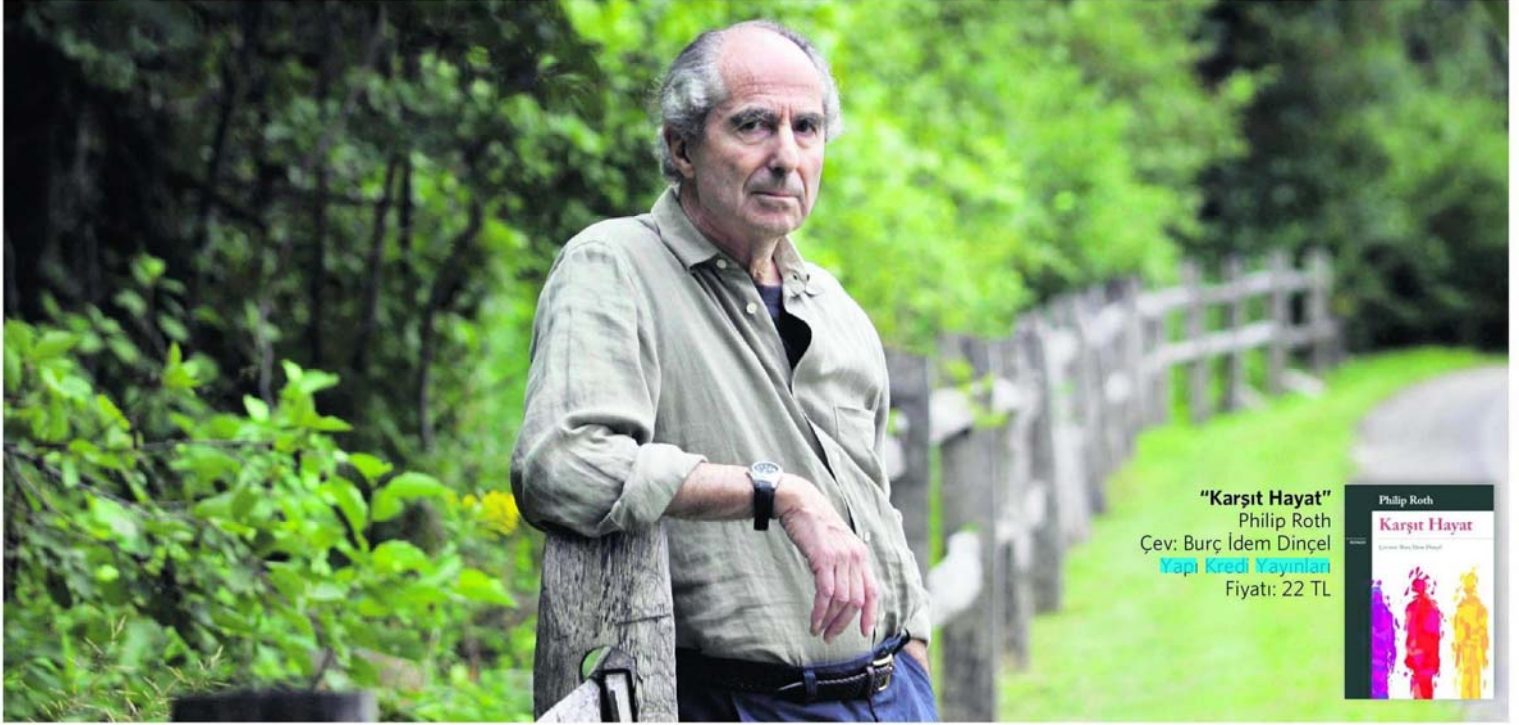

Hayatın kısa öyküsü

“Karşıt Hayat”, aynı yerde başlayıp birbirine karşıt şekilde devam eden hikayelerden oluşuyor. Roth, bu eserinde kimlik, kişilik, kader gibi konulara saldırırken başka bir katmanda da yazı işçiliği üzerine derin saptamalar yapıyor.

CİHAN IŞIK

Amerika'nın yaşayan en iyi romancıları arasında gösterilen Philip Roth geçtiğimiz yıl emekli olduğunu ve bundan böyle roman yazmayacağını açıkladı.

Henry Zuckerman sadakatsiz bir eşidir. 19 yıldır evli olduğu eşi Carla'yı birden fazla kere aldatmış, son birkaç yılını da muayenehanesinde çalışan genç Wendy ile çeşitli fantazilerini gerçekleştirerek geçirmiştir. Ta ki, kalbinde ortaya çıkan bir problem yüzünden aldığı ilaçlar iktidarsızlığa yol açana kadar. Aslında hayatı bir tehlikesi yoktur, ilaçlarını almaya devam ettiği sürece ömrünün sonuna kadar başka bir sorun yaşamadan hayatına devam edebilecektir. Başka bir alternatif tedavi ise oldukça riskli bir ameliyattır. Doktorunun ve ailesinin itirazlarına rağmen Henry seks hayatının yaşamından daha değerli olduğuna karar verir... Nathan kardeşinin cenazesi için hazırladığı konuşmayı gözden geçirirken geride üç çocuğu ve eşini bırakan Henry'ye karşı yüreğinde yas değil öfkeyle karışık bir acıma hissi vardır. Nathan için Henry, kendinden nefret eden, acınası bir vasatlığa hap-solmuş ve bu vasatlıktan kurtulmak için

fazlaca ahmak olan bir zavallıdır. Anne babalarının ölümünden sonra kardeşinden tamamen uzaklaşmış olan Nathan konuşmayı yapmaktan vazgeçer. Konuşmayı Carol yapar. Romanın ilk bölümü burada sonlanırken ikinci bölümde Roth karşıt bir hikaye anlatmaya başlar.

Ayarları değişen dünya

Henry başarılı bir ameliyat sonucu sağlığına tekrar kavuşur. İktidarına tekrar kavuşan Henry, alışık olduğu yaşama dönmek yerine sıradışı bir karar alır. Aile topraklarına yani İsrail'e geri dönüp kendini davaya adayacaktır. Henry'nin eşi Carol endişelidir, Nathan'dan Batı Şeria'ya gidip Henry'yi ikna etmesini ister. Nathan, kardeşinin peşinden İsrail'e gider ve aralarında Jimmy'nin de olduğu bir grup eksantrik Yahudi ile tanışır. Kardeşini ikna etmeyi başaramayan, üstelik Henry ve diğer Yahudi arkadaşları tarafından davaya ihanetle suçlanan Nathan, İsrail'den eli boş şekilde dön-

mek zorunda kalır. Bu sefer öfkeyle ve acıma duygularını kalbinde taşıyan kardeş Henry'dir.

Otobiyografik unsurlar

“Karşıt Hayat” bu kurgu dünyanın ayarlarıyla oynamaya devam ederken toplam beş bölümde birbirine çeşitli temalarda karşıt anlatılar yaratıyor. Bir bölümde Henry'nin ameliyat riskini almasına acıyarak bakan Nathan, başka bir bölümde bu seçimle kendisi yüzleşmek zorunda kalıyor. Bir akışta kardeşinin yasak aşkını kınarken başka bir bölümde olaylar Nathan'ı bir başkasının yasak aşkı olmaya yönlendiriyor. Dünyanın ayarları sürekli değişirken anlatıcısının perspektifi de buna ayak uydurmaya çalışırcasına değişiyor. Hikaye Nathan'ın cenaze için hazırladığı metin ile açılırken, zaman zaman da tekrar birinci tekil şahıs perspektifiyle akmaya devam ediyor. Ve dahası, bu karşıt öyküler finalde beklenmedik

bir şekilde birbirine bağlanıyor.

Roth'un gedikli karakteri Nathan Zuckerman'ın otobiyografik özellikler taşıdığı söylenir. Zaten yazarla karakterin ortak yönleri ilk bakışta da göze çarpıyor. Dolayısıyla romanda sıkça raslanan bir tema da Yahudilik üzerinden bir kimliğe ait olmak, o kimlik ile tanımlanmak ve çevrelenmek oluyor. Nathan'ın İsrail ziyareti, daha sonradan eşi olacak Maria ve Maria'nın eser miktar antisemitist annesi arasında geçen diyaloglar konunun özüne iniyor. Fakat hikayenin ilerleyen bölümlerinde Nathan'ın kendi ailesini anlatan bir romanında gerçekleri çarpıtmakla ve abartmakla suçlanması hikaye içinde bambaşka bir pencereyi aralıyor. Roth, hikaye içinde hikaye anlatmaya, bunu yaparken de hikayenin kahramanları kadar yazarı hakkında da konuşmaya devam ediyor. Nathan'ın ağzından Roth okuyucularına şöyle sesleniyor: “Nasıl ki ortada bir ben yoksa ortada bir sen de yok...” ■